

ACC. N:R M. 9568: 1-6.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: Gustaf E. Löfgren

Härad: Östra

Adress: Bot 72, Rödaby

Socken: Rödaby

Berättat av:

Uppteckningsår: 1945

Född år 1874 i Karlskrona

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julkappar och julbrev.

1-6

L.u.F. 48.

Julklappar och Jultomte.

Så länge jag kan minnas har jag varit till bruket att ge varandra julklappar.

För 60-70-år sedan hade man här på landsbygden ej råd till att ge varandra några julklappar. Under julhelgen besökte man dock varandra för att "supa" tillsammans. Längre fram i tiden gav familjemedlemmar även på landet, varandra gåvor till jul. Tänner och bekante kunde även ge varandra sådana i bland. Spärr fick jag, som barn, endast en enda gång en julklapp. Det var en kvinodig kusin till mig som gav mig en bok till jul. Den händelsen lär jag väl aldrig glömma! Jag bodde då i staden där jag också är född.

I vanliga fall ger man var-

andra sådana klappar, som man på
färhåud Runnorat listad ut är behö-
liga och passande för individerna i fråga
och detta kan många gånger, som be-
kant, vara ganska bekymmersamt. Ett
exempel: Lou barn transporterade mig
en jul några vedrä på en s. k. "Kälke"
genom snödrivarna till en familj ännu
till en julvisa åt den. Lou sagt
man hade ej så mycket att ge var-
andra på den tiden. —

Till gifvaren av sådana gåvor vara
anonym, vilket var mycket vänligt
för i tiden för min barndom. Kastades
Julklappen antingen in genom mat-
lagarens dörr eller överräktes till honom
ad någon för denna alldeles okänd
person. Man lycktes gilla och tillämpa

den satsen: "Lättare är det att giva än att taga!" mera för än mig. Det händer även, att när man öppnat därrefter efter en knäckning, därutöver fann ej någon människa, men i stället en utskädd figur föreställande en sådan elva polvis en liten beklingsflik. Ett, på en dubbel måttat litet näsät ansikte om givet av liques här med upprätt dragna munngipor och med klada ögon kanske liksom somalof emot en. Vid närmare undersökning kanske fann man att figurens väl avrundade färmee åstadkommit genom ett flitigt användande av halv blått papper o. d. samt att "skuldet" bestod av en trästol eller av någon annan för mot tagarne välbehörlig möbel.

Men det kunde även hända, att en

Liten "Julbonté" stegade in i rummet, när dörren öppnades. Han var då vanligen välförd med paket, som av honom senare utdelades till de där församlade, i synnerhet till de "små snälla barnen."

Julklapparna varo då alltid omsorgsfullt inlagda i färn av paket. Omslaget bestod av papper — aldrig av tidningspapper. Änne barndomen minnes jag att de varo inlåskade. f. Han luskade nog sina julklappar mera allmänt färr än nu. f. Julklapparna varo endast försedda med mottagarens adress — aldrig med avsändarens namn.

Efter det julbontan blivit väl förplågad med mat och framförallt med dryck, öppnade han sin stora sack, korg eller kasse och framtog julpaketet. Eftersom en varvid spänningen stegrades mer och mer.

i synnerhet hos de små barnen. På grund
av hinder från maskeringar kunde konton
ibland ha svårt att tyda adresserna, som
funns på paketet, varför någon av de
närvarande fick hjälpa honom därmed.

På fem års ålder såg jag den första
jultanten jag någonsin minns. Det var en liten
Karl med långt skägg och med buskiga
ögonbryn. Hans hår var långt och grått.
Han var röttkindad och såg glad och ung
ut trots sin outärligen höga ålder. Han
var klädd i lång rock, knäbyxor och lång
skumpon. Hans väst var grön. På färderna
hade han bröstskurna läskar. Hans ögon
var oroliga, blicken ostadig. Han drack
mycket. Vårddamen, som pastör, som
var född i Småland, gav honom en milt
blick, när han grep oststycket från

ACC. N:R M. 9568:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

burdet och stappade det i sin kasse, men
han järebrände honom inte med ett ord
därför. I kassen återställdes han den illa
medfarna asten, efter en stund, på sin
fara plats. Kanstse kanten med sin något
öfversynta handling endast velat utöfna
kändsmans sinnelag! Kvällen förlöpte
i öfrigt väl. De flesta detaljerna äro dock
glömda, efter så lång tid.

Julbest brukades här redan i min
barndom, efter vad jag erfarit.